

Keskusvaalilautakunnan vaali

Kaupunginhallitus 28.06.2021 § 160

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Vaalilain (714/1998) 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa 2021 ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.

Valtuuston on määrättävä yksi jäsenistä puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan samassa vaalitoimituksessa (kuntalaki 20 §).

Yleisestä vaalikelpoisuudesta kunnan luottamustoimiin säädetään kuntalain 71 §:ssä. Yleisen vaalikelpoisuuden edellytyksenä ovat

1. henkilön kotikunta on asianomainen kunta. Kotikunta määräytyy kotikuntalain perusteella;
2. henkilöllä on jossain kunnassa äänioikeus sinä vuonna, jona vaali luottamustoimeen toimitetaan;
3. henkilö ei saa olla vajaavaltainen. Vajaavaltaisella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta henkilöä (alaikäinen) ja sellaista 18 vuotta täyttänyttä henkilöä (täysi-ikäinen), joka on julistettu vajaavaltaiseksi.

Yleistä vaalikelpoisuutta ei ole sidottu Suomen kansalaisuuteen. Myös ulkomaalainen, jolla on äänioikeus kuntavaaleissa, voidaan valita kotikuntansa luottamustoimeen.

Jotta keskusvaalilautakunnan jäsenet mahdollisuuksien mukaan edustavat kuntavaaleissa esiintyneitä äänestäjäryhmiä, on kustakin äänestäjäryhmästä valittava yksi edustaja, kunnes viisi vaaleissa esiintynyttä äänestäjäryhmää on saatu edustuksensa.

Vaikka säännös ei sitä edellytä, käytännössä on useimmiten valittu viisi eniten ääniä kuntavaaleissa saanutta äänestäjäryhmää. Niin kauan kuin yksikin huomioonotettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, ei keskusvaalilautakuntaan saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Tasa-arvolain 4 a §:n mukaan kunnallisessa toimielimissä lukuun ottamatta valtuustoa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten osalta. Viiden jäsenen toimielimessä kiintiö tarkoittaa kahta jäsentä.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan.

Keskusvaalilautakunta suorittaa kuntavaalien ohella EU-, eduskunta-, maakunta- ja presidentin vaaleista johtuvat tehtävät.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se valitsee toimikaudeksi 2021 - 2025 keskusvaalilautakuntaan viisi jäsentä ja viisi varajäsentä, nimeää yhden varsinaisista jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Varajäsenet tulee asettaa siihen järjestykseen, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
